

Valtuustoaloite koskien toimivallan ylitystä ja Karhakkamaan sopimuksen mitättömyyden toteamista

KV 15.12.2025 § 167

Valmistelija

hallintopäällikkö Kaarlo Suutarinen

Valtuutettu Erkki Hurtigin 15.12.2025 jättämä seuraavan sisältöinen valtuustoaloite:

Koskee toimivallan ylitystä ja Karhakkamaan sopimuksen mitättömyyden toteamista

"Kunnanhallituksen ja kaupunginjohtajan on todettava toimineen selvästi ja olennaisesti hallintosäännössä määrättyjen euromääraisten toimivaltuuksiensa ulkopuolella hyväksyessään 2019 Karhakkamaan tuulivoimamaanvuokrasopimuksen, jonka taloudellinen arvo ja riskit ylittävät heidän päätösvaltansa yli kymmenkertaisesti. Kyseinen asia olisi kuulunut kunnanvaltuuston ratkaistavaksi Kuntalain 14 §:n mukaisen kunnan ylimmän päätösvallan, taloudellisten vaikutusten huomattavuuden sekä hallintosäännön määräysten perusteella.

Kuntalain 136 §:n ja hallintolain 50 §:n nojalla päätös, joka on syntynyt toimivaltaa olennaisesti ylittäen, on mitätön eikä sido kuntaa eikä luo oikeuksia tai velvollisuuksia sopimuskumppanille. Mitättömän sopimuksen pätevyyttä ei voida korjata jälkikäteen, eikä mitättömyyteen sovelleta muutoksenhakuaikoja. Korkeimman hallinto-oikeuden vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan mitättömyys voidaan todeta milloin tahansa viran puolesta.

Kunnan toimielinten toimivallan rajoja koskevat säännökset suojaavat erityisesti kunnan taloudellista asemaa ja poliittisen päätöksenteon hierarkiaa. Toimivallan ylitys on siten vakava hallinnollinen virhe, joka estää sopimuksen syntymisen pätevästi kunnan nimiin.

Edellä olevan perusteella esitämme, että kunnanvaltuusto päättää:

1. Todeta, että kunnanhallituksen ja kaupunginjohtajan tekemä sopimus on mitätön, koska se on tehty olennaisesti ja selvästi toimivallan ylittäen.
2. Todeta, että sopimus ei sido kuntaa, eikä sen perusteella voida suorittaa maksuja tai muutoin ryhtyä täytäntöönpanotoimenpiteisiin.
3. Velvoittaa kunnanhallituksen ilmoittamaan sopimuskumppanille, että sopimus on mitätön eikä synnytä oikeusvaikutuksia.
4. Ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin, jotta vastaavia toimivallan ylityksiä ei tapahdu jatkossa, ja saattaa hallintosäännön euromääräiset päätösrajat valtuuston tarkasteltavaksi.

Aloitteella pyritään turvaamaan kunnan taloudellinen asema, valtuuston budjettivalta ja lainmukainen päätöksenteko."

Päätös Päätettiin saattaa aloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Toimenpiteisiin Kehitysjohtaja Sampo Kangastalo

KH 19.01.2026 § 21
5727/00.01.07.00/2025

Valmistelija Kaupunginlakimies Hannu Markkula, 050 5971342

Mikäli päätöksen virheellisyys on aiheutunut menettelyvirheestä, päätöksen korjaaminen asianosaisen vahingoksi edellyttää tämän suostumusta (hallintolaki 50 §):

Viranomainen voi poistaa virheellisen päätöksensä ja ratkaista asian uudelleen, jos:

- 1) päätös perustuu selvästi virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen;
- 2) päätös perustuu ilmeisen väärään lain soveltamiseen;
- 3) päätöstä tehtäessä on tapahtunut menettelyvirhe; tai
- 4) asiaan on tullut sellaista uutta selvitystä, joka voi olennaisesti vaikuttaa päätökseen.

Päätös voidaan korjata 1 momentin 1–3 kohdassa tarkoitetussa tilanteessa asianosaisen eduksi tai vahingoksi. Päätöksen korjaaminen asianosaisen vahingoksi edellyttää, että asianosainen suostuu päätöksen korjaamiseen. Asianosaisen suostumusta ei kuitenkaan tarvita, jos virhe on ilmeinen ja se on aiheutunut asianosaisen omasta menettelystä. Päätös voidaan korjata 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetussa tilanteessa ainoastaan asianosaisen eduksi.

Tälle menettelylle on asetettu 5 vuoden määräaika (hallintolaki 52 §):

Viranomainen käsittelee korjaamisasian omasta aloitteestaan tai asianosaisen vaatimuksesta. Aloite on tehtävä tai vaatimus virheen korjaamiseksi on esitettävä viiden vuoden kuluessa päätöksen tekemisestä.

Täten kaupunginhallituksen 2.9.2019 § 256 tekemää päätöstä maanvuokrasopimuksesta ei voida edellä mainitulla menettelyllä muuttaa.

Menettelyvirheen rasittaman hallintopäätöksen asianosainen voi riitauttaa tekemällä oikaisuvaatimuksen tai valittamalla siitä hallintotuomioistuimeen. Jollei oikaisuvaatimusta tai valitusta tehdä, päätös tulee lainvoimaiseksi ja siten oikeudellisesti sitovaksi (Kulla, Salminen: Hallintomenettelyn perusteet 2024 s. 63). Päätöksen tehnyt viranomainen voi tietyin edellytyksin korjata menettelyvirheen (hallintolaki 50 §, edellä kuvattu menettely).

Ylimääräisestä muutoksenhausta on säädetty oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 13 luvussa. Korkein hallinto-oikeus voi purkaa lainvoimaisen päätöksen tietyin edellytyksin, mikäli purkuhakemus on tehty viiden vuoden kuluessa siitä, kun purettavaksi haettu päätös sai lainvoiman.

Edellä esitetyn perusteella totean, että kyseinen kaupunginhallituksen päätös 2.9.2019 § 256 on lainvoimainen, joten siihen ei voida hakea muutosta varsinaisin eikä ylimääräisin muutoksenhakekeinoin määräaikaajan umpeuduttua. Itseoikaisulle säädetty viiden vuoden määräaika on niin ikään mennyt umpeen ja vaikka määräaika olisi vielä jäljellä, päätöksen muuttaminen asianosaisen vahingoksi edellyttäisi asianosaisen eli vastapuolen suostumusta.

Mahdolliseen pätemättömyysperusteeseen tulee aina vedota edellä kuvatuissa prosesseissa, sopimusta ei voida pelkästään toisen osapuolen tahdonilmaisun perusteella todeta pätemättömäksi. Muotovirhe korjautuu, mikäli siihen ei vedota em. määräajoissa päätöksen saatua lainvoiman. Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisukäytännöstä ei löydy tukea aloitteessa ehdotetulle menettelylle.

Aloitteessa mainittu päätös on syntynyt hallintosäännön ao. määräyksen vastaisesti, mutta edellä esitetyn johdosta päätökseen ei voida enää jälkikäteen puuttua ja se sitoo kaupunkia. Jatkossa toki tulee noudattaa hallintosäännön määräyksiä.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kujala Jukka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää merkitä vastauksen valtuustoaloitteeseen tiedoksi ja lähettää sen edelleen kaupunginvaltuuston tietoon sekä katsotaan asia loppuun käsitellyksi.

Tarkastetaan pöytäkirja tämän asian osalta kokouksessa.

Päätös

Kaupunginlakimies Hannu Markkula saapui kokoukseen etäyhteydellä tämän asian käsittelyn ajaksi kello 14.30–14.43.

Hyväksyttiin.
